

НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ АРТИЛЕРІЙСЬКИХ БОЄПРИПАСІВ РОЗРОБЛЕНИХ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Хайлов В.Б., Кузьменко В.О., Чеботар В.І.

*Державний науково-дослідний інститут випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки,
М. Чернігів*

Наввні артилерійські боєприпаси у Збройних Силах України (далі – ЗС) на сьогоднішній день зберігаються понад 30 років. Незважаючи на вжиті заходи щодо покращення умов зберігання боєприпасів на арсеналах та складах ЗС, їх тривале зберігання погіршує технічний стан та придатність до бойового застосування. Виконання тактичних завдань в антитерористичній операції та операції об'єднаних сил (далі – ООС) засвідчило, що значна кількість артилерійських снарядів відмовляла, давала осічку та не підтверджувала власні тактико-технічні характеристики. Разом з цим, виникнення надзвичайних ситуацій з вибухами артилерійських боєприпасів на арсеналах та складах ЗС значно зменшили кількість артилерійських боєприпасів у ЗС, як наслідок зменшена бойова спроможність відповідних артилерійських підрозділів.

Одним з таких типів артилерійських боєприпасів є некеровані реактивні снаряди калібру 122 мм реактивної системи залпового вогню БМ-21 “Град” (далі – РСЗО БМ-21 “Град”).

РСЗО БМ-21 “Град” застосовуються при проведенні ООС, які ефективні для знищення живої сили, техніки, командних пунктів, артилерійських і мінометних батарей та інших цілей у тактичному тилу противника на відстані більше 20 км.

Основні напрямки модернізації та виготовлення нових реактивних снарядів:

можливості пуску нових зразків РС9М22 із РСЗО БМ-21 “Град”;

відпрацювання технології заповнення ракетних двигунів твердого палива та розроблення необхідної технологічної оснастки для заповнення їх корпусів;

збільшення відстані стрільби за рахунок зміни калорійності твердого палива ракетного двигуна з одночасним зменшенням маси твердого палива;

заміни в реактивних снарядах зарядів бризантної вибухової речовини на малочутливі вибухові речовини, які мають більшу фугасно-осколкову дію.

Сьогодні державне підприємство “Конструкторське бюро “Південне”, здійснює розробку та виготовлення дослідних зразків реактивного снаряду, який забезпечує повну взаємозамінність зі штатним РС 9М22 (9М22У) та проводить заводські льотно-технічні випробування з метою підтвердження правильності визначених нових технічних рішень розроблених на етапі ескізного проекту та робочої конструкторської документації.

Перехід на зразки озброєння, що розроблені за стандартами НАТО, потребує переобладнання всієї військової промисловості або значних коштів для їх закупівлі. Виходячи із зазначеного, при плануванні забезпечення ЗС боєприпасами необхідно розглядати розроблення та/або виробництво боєприпасів на підприємствах оборонно-промислового комплексу України.